

[Bording.]

ledes at de altsaa gaar forud for Prioriteterne. Dette er noget nyt, naar det drejer sig om Grundforbedring af vore Jorder, men det er ikke noget nyt Princip for os at drøfte, for det har tidligere været fremme her i Tinget. Jeg erindrer om den Drøftelse, vi havde her i Samlingen 1920—21, hvor den nuværende højtærede Landbrugsminister ogsaa var Landbrugsminister og havde forelagt et Lovforslag om Grundforbedringslaan til Landboere, og hvor jeg paa mit Partis Vegne anbefalede, at man gik den Vej, som her nu foreslaas, og som i sin Tid var anvist af et Mindretal af Landbokommissionen, da den afgav sin Betænkning i 1916. Det er et Princip, som vi altsaa tilraadede indført den Gang, fordi vi mente, at det var nødvendigt, hvis man nogen Sinde skal komme ind i forsvarlige Forhold. Og det har jo ogsaa vist sig nu i de senere Aar, ikke mindst under de nuværende vanskelige Forhold, at vi har faaet Ret. For at Arbejdet skal kunne fortsættes paa en forsvarlig Maade, er det, som det ærede Medlem Hr. Raunkjær udtalte for et Øjeblik siden, nødvendigt, at vi gaar over til Gennemførelse af det nye Princip, som der her er Tale om.

Det er jo, naar man vil foretage en Grundforbedring af sin Mark, i de fleste Tilfælde saaledes, at den paagældende ikke har Raad til at betale Beløbet kontant, fordi han ikke straks ser Virkningen, det økonomiske Resultat af det, der foregaar; det kommer først efterhaanden. Men for Ejendommen betyder det utvivlsomt en meget stor Værdiforøgelse. Derfor er det rigtigt, at Panthaveren, Prioritetsejeren, har en meget stor Fordel ved Gennemførelse af saadanne Grundforbedringsarbejder, og da er det ogsaa rimeligt, om man siger, at naar det volder Vanskelighed for den paagældende at skaffe det Beløb, og han nødvendigvis maa have Henstand med Betalingen, bør det være saadan, at det bliver ham, der faar Fordelen og ikke Prioritetshaverne, som ellers maaske ingen Sinde saa Mulighed for at faa deres Penge. Dette har man hidtil raadet Bod paa gennem forskellige Foranstaltninger. Naar det drejer sig om Grundforbedringslaan, har man opnaaet det ved, at man fra Kommunernes Side stillede en Medgaranti for Indbetalingerne af disse Laan, og for Mergelselskabernes Vedkommende er det jo sket gennem det solidariske Ansvar, som har givet Mulighed for, at der kunde ydes Henstand med disse Beløb. Men det er givet, at de paagældende, enten det nu er Kommunalbestyrelser, eller det er dem, der staar som Medlemmer af en saa-

dan Forening med solidarisk Ansvar, paa Grund af Forsigtighed i mange Tilfælde vil vægre sig ved at gaa med til en saadan Medgaranti overfor Landmænd, hvis Ejendomme er overprioriterede. Navnlig i en Tid, hvor de fleste jo har nok at gøre med deres egen Økonomi, er det forstaaeligt, at man er forsigtig med Hensyn til saadanne Dispositioner. Thi det kan jo meget let gaa saaledes, at vel bliver Ejendommen betydeligt forøget i Værdi, og vel faar Prioritetshaverne derved en meget betydelig Fordel, men det bliver maaske dem, der er gaaet ind i det solidariske Ansvar, der kommer til at betale det, fordi den paagældende Ejer ikke selv er i Stand til det. Maaske gaar denne fra Ejendommen, og den næste Ejer faar Fordel af Merglingen; men det bliver Naboerne, der maa betale. Og hvis der er Tale om kommunal Garanti, kan man ikke sige saa meget til, om de, der skal varetage Kommunens økonomiske Interesser, skal forvalte Skatteydernes Penge, er noget forsigtige med Hensyn til at give Kommunegaranti overfor Folk, som de kan se vil have meget vanskeligt ved at betale, og hvor man ikke kan faa noget Hæfte paa Ejendommen, der betyder noget, fordi Beløbet gaar ind bagved de tidligere Prioriteter, der maaske er saa store, at man kan sige, at Ejendommen er prioriteret langt op over Skorstenen. Det er forstaaeligt, siger jeg, om man ser saa forsigtigt paa det, og derfor gaar det desværre i mange Tilfælde, hvor der er Tale om disse Foranstaltninger, saaledes, at disse Forsigtighedshensyn resulterer i, at enten udelukkes de fattigste fra at faa disse Laan, eller det bliver Prioritetshaverne, der faar Fordelen, idet deres Pantesikkerhed bliver større, medens den vedkommende Ejer selv, som ikke kan klare det, maa gaa fra Ejendommen. Det er selvfølgelig Forhold, man ikke kan ønske fortsat, og jeg kan derfor paa mit Partis Vegne tilsige Ministeren vor mest velvillige Medvirken til Gennemførelsen af dette Lovforslag.

Jeg kan saa meget bedre gøre dette, som der allerede, hvad jeg har nævnt, i 1920—21 fra vor Side blev anvist, at det vilde være bedre i dette Forhold at gaa denne Vej, naar man ønskede en forsvarlig Ordning. Jeg kan ogsaa gøre det, fordi jeg med Hensyn til disse Mergelselskaber og navnlig dem, der her er Tale om, dem med de transportable Mergelspor, allerede i den Tid, jeg var Minister, har rejst det Spørgsmaal, om det nu ogsaa var rimeligt, at Staten Aar efter Aar tilskød et Beløb paa flere Hundrede Tusinde Kroner til disse Selskaber til Mergling af den danske Jord,